

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002966

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-09-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Творонович Ігор Олександрович

2. Igor O. Tvoronovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9934-2139

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 022

Назва наукової спеціальності: Дизайн

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо -наукова програма підготовки доктора філософії 022 Дизайн

Дата захисту: 28-08-2024

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 36.022

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.32

Тема дисертації:

1. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ГРОМАДСЬКОГО ПРОСТОРУ
2. Methodological principles of formation of universal design of public space

Реферат:

1. І.О. Творонович. Методичні засади формування універсального дизайну громадського простору. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 022 – «Дизайн». – Київський національний університет будівництва і архітектури Міністерства освіти і науки України. Київ 2024. У вступі обґрунтовується актуальність теми, визначена мета дослідження, поставлені завдання дослідження. Також описано практичне та теоретичне значення результатів дослідження. У першому розділі «Ступінь вивчення питання універсального дизайну та методи дослідження» описуються основні визначення універсального дизайну, інклюзивності, доступності та безбар'єрності, якими користуються наразі професіонали даної сфери. Окреслено чіткі рамки кожного поняття для кращого розуміння їх конотацій. Описано та проаналізовано процес становлення та виявлення командою Р. Мейса концепту універсального дизайну в політичному середовищі США 60 -х – 90 х років

минулого століття. Виявлений вплив руху за громадянські права, долучення до проживання в спільних ком'юніті людей з інвалідністю, структури американської судової системи, що базується на концепції природного права на формування процесу адвокації та у подальшому виявлення глибших принципів інклюзії та універсального дизайну. Розглянуто процес інкорпорації (та причини появи) ідей інклюзивності та універсального дизайну в Україні, задля розуміння локальних особливостей існування даного феномену. Підкреслюється важливість застосування феноменологічної методології до аналізу явищ дизайну та у процесі передпроектного аналізу середовища. У другому розділі «Теоретичні та методичні основи формування громадського простору колективної дії за принципами універсального дизайну» описано потенціал перенесення фокусу дослідження на «бар'єрну ситуацію» зокрема, та на дослідження взаємодії безбар'єрної та бар'єрної ситуацій. Запропоновано понятійний апарат для детальнішого осмислення феномену бар'єрності та механізму бар'єрної ситуації. Описаний зв'язок інтенціональності, форми взаємодії, ситуації неадаптивності та зазначена їх роль у процесі бар'єрної ситуації. Визначено умови, за яких виникає механізм бар'єрної ситуації, а також зазначені умови, за яких спостерігається момент універсального дизайну як накопичення нових форм взаємодії в межах одного об'єкта дизайну, так і вже прийнятих форм в межах однієї матеріальності предметно-просторового середовища. У третьому розділі «Принципи організації предметно-просторового середовища колективної дії» досліджено зміну стану середовища та характеру суспільних відносин і праці у зв'язку з ситуацією постмодерну. Коворкінги як децентралізовані простори колективної взаємодії сприймаються як просторові втілення адаптивної стратегії, що є реакцією на зміну характеру праці та способів виробництва. Визначені принципи розвитку та функціонування просторів колективної дії. Аналізується та резюмується спадщина Р.Сеннета, викладена у книзі «Плоть та камінь», де вводиться концептуальний апарат «простору» та «місця», що виведений з історичного аналізу культурного поля Європи, на базі чого описується та досліджується діалектичний взаємозв'язок даних концепцій (за допомогою дескриптивного методу та феноменологічної методології в цілому). Автором робиться спроба екстраполяції теорії Сеннета у площину науки про універсальний дизайн та інклюзію. Визначено роль активації тіла у переживанні предметно-просторового середовища та його вплив на створення колективної взаємодії та інклюзії у ході бар'єрної ситуації. Описано взаємозв'язок між ефектом простору та ефектом місця, співвідношення яких у середовищі являє собою структуру, яка створює перформативний вплив на індивіда та транслює певну позицію існуючого порядку речей. Неструктурованість середовища може бути означена за допомогою дослідження бар'єрних ситуацій. Цей процес має потенціал для виявлення «інакшості», а отже і створює можливість інклюзії. З'ясовано, що безбар'єрність та доступність, які пов'язують з плануванням та аналітичним підходом, не прямо ведуть за собою інклюзію. Проте саме через ефект присутності інакшого тіла у предметно-просторовому середовищі та збільшення кількості колективних бар'єрних ситуацій, викликаних втіленням доступності, можна виявити неструктурованість системи середовища та створити умови для появи інклюзії. Пропонується суб'єктоцентричний метод, який передбачає застосування міждисциплінарних практик, фокус уваги на індивідуальній ситуації не адаптивності та використання комбінації феноменологічного методу для перед та після проектного аналізу бар'єрних ситуацій та аналітичної традиції для самого процесу створення дизайну. Описується, створений на базі запропонованого суб'єктоцентричного методу, проект навчальної аудиторії, що реалізується у приміщенні КНУБА.

2. Ihor Tvoronovych «Methodological principles of formation of universal design of public space.» Qualification research paper (manuscript). Dissertation for the degree of Candidate of Technical Sciences. Speciality 022 – «Design». – Kyiv National University of Construction and Architecture, Ministry of Education and Science of Ukraine. Kyiv, 2024. The introduction explains the relevance of the topic, defines the purpose of the study, and sets the research objectives. The practical and theoretical significance of the research results is also described. The first section, «The degree of study of universal design and research methods», describes the main definitions of universal design, inclusiveness, accessibility, and barrier-free that are currently used by professionals in this field. A clear framework for each concept is outlined for a better understanding of their connotations. The process of formation and identification of the concept of universal design by R. Mace's team in the political environment of

the United States in the 60s - 90s is described and analyzed. The influence of the civil rights movement, the inclusion of people with disabilities in communities, the structure of the American judicial system based on the concept of natural law on the formation of the advocacy process and the subsequent identification of deeper principles of inclusion and universal design is revealed. The process of incorporating (and the reasons for the emergence of) the ideas of inclusiveness and universal design in Ukraine is considered in order to understand the local peculiarities of this phenomenon. The importance of applying the phenomenological methodology to the analysis of design phenomena and in the process of pre-project environmental analysis is emphasized. The second chapter, «Theoretical and Methodological Foundations for the Formation of Public Space for Collective Action Based on the Principles of Universal Design», describes the potential for shifting the focus of the study to the “barrier situation” in particular, and to the study of the interaction of barrier-free and barrier situations. The author proposes a conceptual framework for a more detailed understanding of the phenomenon of barrier and the mechanism of a barrier situation. The relationship between intentionality, forms of interaction, and situations of maladaptation (non-adaptability) is described and their role in the process of a barrier situation is indicated. The conditions under which the mechanism of the barrier situation arises are determined, and the conditions under which the moment of universal design is observed as the accumulation of new forms of interaction within one design object and already accepted forms within one materiality of the object-spatial environment are indicated. The third chapter, «Principles of Organizing the Subject-Space Environment of Collective Action», studies the changing state of the environment and the nature of social relations and labor in connection with the postmodern situation. Coworking spaces, as decentralized spaces of collective interaction, are perceived as spatial embodiments of an adaptive strategy that is a response to the changing nature of labor and production methods. The principles of development and functioning of spaces of collective action are determined. The author analyzes and summarizes the legacy of R. Sennett, as outlined in the book «Flesh and Stone», which introduces the conceptual apparatus of «space» and «place», derived from the historical analysis of the cultural field of Europe, on the basis of which the dialectical relationship of these concepts is described and studied (using the descriptive method and phenomenological methodology in general). The author makes an attempt to extrapolate Sennett's theory into the field of universal design and inclusion science. The role of body activation in the experience of the object-spatial environment and its impact on the creation of collective interaction and inclusion in a barrier situation is determined. The relationship between the effect of space and the effect of place is described, the correlation of which in the environment is a structure that creates a performative effect on the individual and transmits a certain position of the existing order of things. The unstructuredness of the environment can be identified through the study of barrier situations. This process has the potential to reveal «otherness» and thus creates the possibility of inclusion. It has been found that barrier-free and accessible environments, which are associated with planning and analytical approaches, do not directly lead to inclusion.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Творонович, І.О. Горбик, О.Р., Творонович О. Є. «Нова версія тлумачення імені Щек, одного з братів-засновників Києва та текстові моделі його зброї-символу в аспекті ретроспективного протодизайну.» Науково-технічний збірник «Сучасні проблеми архітектури та містобудування». Київ, 2015. С. 141-148.

- 2. Покотило, К.М, Творонович, І.О. «Про потенціал феноменологічних методів у дослідженні бар'єрних ситуацій в універсальному дизайні» Spatial Development 2023, ISSN 2786-7277 <https://nfv.ukrintei.ua/view/63d8b94960cedc177b3571d2>
- 3. Tvoronovych, I. "Incorporation of universal design ideas in independent Ukraine" Містобудування та територіальне планування. № 85, 2024. ISBN 2076-815x DOI: 10.32347/2076-815X.2024.85.625-636
- 4. Творонович, І. О. «Особливості сприйняття простору та місця у контексті бар'єрної ситуації.» Теорія та практика дизайну. Архітектура та будівництво. К.: НАУ, 2024. Вип. 2(32). С. 70-77. doi: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.32.9>
- 5. Yanovska, V., Tvoronovich V., Tvoronovich, I. «Philosophy of science: integrative strategies of research.» Sofia Prima. №1(5). 2022. P. 45-57. DOI: 10.34170/2707-370X-2023-45-57
- 6. Творонович, І.О. Клещова, А. О. Корпусова О.В. «Феномен органічного формоутворення у дизайні.» Фаховий збірник «Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції VIII Міжнародного форуму «Дизайн-освіта 2015»» Харків, 2015. С. 93
- 7. Творонович, І.О. Кашенко, О.В. «Дизайн-проекування коворкінгів.» Збірник «Актуальні проблеми сучасного дизайну». Київ, 2021. С. 150.
- 8. Творонович, І.О. Кашенко, О.В. «Urban scope of universal design.» Збірник «ArchEco – IX international scientific conference». Kyiv, 2021. P.140.
- 9. Творонович, І.О. Покотило, К.М. «Феномен безбар'єрності у філософії універсального дизайну» Київ. 2021 С. 143-145 Філософія науки, техніки і архітектури в гуманістичному вимірі. – матеріали міжнародної науково – практичної конференції 12.13. листопада 2021р. Ч.2.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; програмні продукти, програмно-технологічна документація; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих; соціальна складова: поліпшення якості життя людей з обмеженими можливостями. покращення якості втілень доступності та універсального дизайну через розуміння інклюзії. розробка нових методів взаємодії з навколишнім середовищем у суспільстві.

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кашенко Олександр Володимирович
2. Oleksander V. Kaszhenko

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7937-6953

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пашкевич Калина Лівіанівна

2. Kalyna L. Pashkevych

Кваліфікація: д.т.н., професор, 05.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6760-3728

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57191851112>;

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/R-9310-2016>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гнатюк Лілія Романівна

2. Liliia Gnatiuk

Кваліфікація: к. арх., доцент, 18.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5853-9429

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривенко Ольга Віталіївна

2. Olga V. Kryvenko

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8949-0944

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козак Наталія Федорівна

2. Nataliia F. Kozak

Кваліфікація: к. т. н., доц., 05.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9387-4652

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Товбич Валерій Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Товбич Валерій Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Творонович Ігор Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна